

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego
Sąd Apelacyjny w Szczecinie
Prokuratura Apelacyjna w Szczecinie
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie

ACTA IURIS STETINENSIS 7

ZESZYTY NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO NR 834

Szczecin 2014

Komitet Redakcyjny

dr hab. Zbigniew Kuniewicz prof. US – Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego

Ryszard Iwankiewicz – Prezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

Grzegorz Jankowski – Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie

Józef Skoczeń – Prokurator Apelacyjny

Maciej Żelazowski – Sędzia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

Arkadiusz Windak – Sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie, Przewodniczący II Wydziału

Tadeusz Kulikowski – Zastępca Prokuratora Apelacyjnego

dr hab. Marek Andrzejewski prof. US – Redaktor naukowy

Szymon Słotwiński – Sekretarz redakcji

Rada Naukowa

prof. dr hab. Roman Hauser – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu | prof. dr hab. Andrzej Jakubecki – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie | prof. dr hab. Andrzej Marciniak – Uniwersytet Łódzki | prof. dr hab. Mirosław Nazar – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie | prof. dr hab. Zbigniew Ofiarski – Uniwersytet Szczeciński | dr hab. Adam Olejniczak prof. UAM – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu | dr hab. Lech Paprzycki – Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie | prof. dr hab. Władysław Rozwadowski – Uniwersytet Szczeciński | prof. dr hab. Tadeusz Smoczyński – Uniwersytet Szczeciński, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk | prof. dr hab. Roman Wieruszewski – Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk | prof. dr hab. Bronisław Ziemanin – Uniwersytet Szczeciński | Rosario Sapienza, Full Professor of International and European Law – The University of Catania School of Law | Ashok R. Patil, Prof. dr L.L.M., Ph.D. – National Law School of India University, Bangalore, Karnataka State (India) | Fursa Svetlana Yaroslavovna, prof. dr hab. honoured lawyer of Ukraine | Svitlana Yaroslavivna Fursa, prof. dr hab. honoured lawyer of Ukraine | Henry Zhuhao Wang, Assistant Professor – China University of Political Science and Law | Prof. habil. dr. Vytautas Nekrosius – Uniwersytet Wileński | Dr John Sorabji – University College, London | José García-Añón, Ph.D. in Law, Full Professor, School of Law – University of València (Spain) | Terekhova Lydia, Professor, Doctor of Law, Omsk state University, Faculty of Law | Masahiko Omura, Doctor of Law, Professor at Chuo University Law School (Tokyo, Japan) | Elena Kudryavtseva, Professor, Law Faculty of Moscow State University | Alexandre Freitas Câmara, Professor Emeritus and Head of Civil Procedure Department at Rio de Janeiro Judicial School | Jayesh Rathod, Associate Professor of Law – American University Washington College of Law | Rett R. Ludwikowski, Ph.D., Professor of Law, Columbus School of Law – The Catholic University of America | Lilia Abramchik, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor – Yanka Kupala State University of Grodno (Belarus) | Prof. dr. Frieder Dunkel, Universität Greifswald | Prof. Emilio Castorina, University of Catania

Lista recenzentów znajduje się na stronie internetowej zeszytu naukowego | <http://wpiaus.pl/actaiuris>

Redaktor naukowy | dr hab. Marek Andrzejewski prof. US

Redaktor tematyczny | Szymon Słotwiński

Redaktor językowy | Joanna Dżaman

Korektor | Joanna Grzybowska

Skład komputerowy | Iwona Mazurkiewicz

Publikacja została wydana dzięki wsparciu finansowemu

Sądu Apelacyjnego, Prokuratury Apelacyjnej, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

Wersja papierowa jest wersją pierwotną

Pełna wersja publikacji <http://wpiaus.pl/actaiuris>

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowej bazie danych

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities, <http://cejsh.icm.edu.pl>

© Copyright by Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2014

ISSN 1640-6818 | ISSN 2083-4373

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

Wydanie I. Ark. wyd. 10,5. Ark. druk 13,3. Format B5. Nakład 196 egz.

SPIS TREŚCI

ORZECZNICTWO SĄDÓW SZCZECIŃSKICH

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie II Wydział Karny z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt II AKz w 1196/13.....	7
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2013 r., sygn. akt III AUa 653/12	11

PRAWO ADMINISTRACYJNE

Marek Górski, Anna Barczak – Prawo dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie jako element realizacji zasady demokratycznego państwa prawnego	47
Aleksandra Monarcha-Matlak – Publiczne prawa podmiotowe a obowiązki i uprawnienia	69
Wojciech Bożek – Oplata prowizyjna od poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa	83
Małgorzata W. Greßler – Wykładnia terminu „swoboda przedsiębiorczości”(art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej) w świetle wybranego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	103

PRAWO CYWILNE MATERIALNE I PROCESOWE

Aleksandra Klich – Zwolnienie od kosztów sądowych w praktyce. Komentarz do Postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 r. (sygn. III APz 2/14).....	129
--	-----

Tomasz Radkiewicz – Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 9 maja 2013 r., I ACa 132/13	141
Monika Futrzyńska-Mielcarzewicz, Szymon Slotwiński – Węzłowe zagadnienia zarządu majątkiem wspólnym. Analiza dogmatyczno-prawna. Część I – zagadnienia ogólne	153

PRAWO KARNE MATERIALNE I PROCESOWE

Konrad Burdziak – Glosa do Wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. II AKa 12/13	169
Marta Brzezińska – Gwarancje oskarżonego w postępowaniu ze stosunków międzynarodowych.....	183

VARIA

Wojciech Bożek – Sprawozdanie ze Zjazdu Katedr Prawa Finansowego i Katedr Prawa Podatkowego.....	205
---	-----

Wojciech Bożek

Uniwersytet Szczeciński

**SPRAWOZDANIE
ZE ZJAZDU KATEDR PRAWA FINANSOWEGO
I KATEDR PRAWA PODATKOWEGO**

W dniach 29–31 maja 2014 roku w Międzyzdrojach (woj. zachodniopomorskie) odbył się Zjazd Katedr Prawa Finansowego i Katedr Prawa Podatkowego i konferencja naukowa pt. *XXV lat przeobrażeń w prawie finansowym i prawie podatkowym – ocena dokonań i wnioski na przyszłość*, którego organizatorem była Katedra Prawa Finansowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego.

Głównym celem było podsumowanie doświadczeń ostatniego ćwierćwiecza i ocena skutków transformacji w Polsce prawa finansowego i prawa podatkowego, a także identyfikacja problemów badawczych wymagających rozwiązania w przyszłości. W Zjeździe uczestniczyło 140 osób ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce. Przygotowano 96 referatów, które zostały opublikowane w recenzowanej pracy zbiorowej pt. *XXV lat przeobrażeń w prawie finansowym i prawie podatkowym – ocena dokonań i wnioski na przyszłość*, red. Z. Ofiarski, Szczecin 2014, ss. 1044. Partnerem Zjazdu Katedr było Wydawnictwo Wolters Kluwer SA, natomiast honorowy patronat sprawowała Gmina Międzyzdroje. Uroczystego otwarcia konferencji naukowej dokonali: prof. zw. dr hab. Marek Górski (prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej w Uniwersytecie

Szczecińskim), dr hab. prof. US Zbigniew Kuniewicz (dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego), prof. zw. dr hab. Zbigniew Ofiar-ski (kierownik Katedry Prawa Finansowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego).

W pierwszym dniu Zjazdu Katedr Prawa Finansowego i Podatkowego odbyła się sesja plenarna poświęcona genezie nowego ustroju finansowego Rzeczypospolitej Polskiej tworzonego od 1989 r., której przewodniczył prof. zw. dr hab. Andrzej Drwiłło (Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu w Gdyni). W refleksyjnej ocenie, nawiązującej do najważniejszych wydarzeń ostatniego ćwierćwiecza w sferze prawa finansowego, uczestniczyli: prof. zw. dr hab. Teresa Dębowska-Romanowska (Uniwersytet Łódzki), prof. zw. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak (Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu), prof. zw. dr hab. Eugeniusz Ruśkowski (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. Witold Modzelewski (Uniwersytet Warszawski). W toku wielowątkowej dyskusji podkreślano wprowadzanie pionierskich rozwiązań, które stanowiły ważny etap przygotowań do akcesji Polski do struktur Unii Europejskiej (np. prawne określenie sektora finansów publicznych, stworzenie podstaw ustroju finansowego samorządu terytorialnego, wprowadzenie nowoczesnych konstrukcji prawnych w zakresie opodatkowania dochodów osób fizycznych i osób prawnych, wprowadzenie do polskiego systemu podatkowego konstrukcji podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego). Generalnie pozytywnie oceniono ten okres, wskazując jednocześnie na problemy związane z implementacją standardów unijnych do polskiego prawa podatkowego i prawa finansów publicznych. Podkreślano jednocześnie ewolucyjny charakter wprowadzanych zmian prawa finansowego i podatkowego. Skutkowało to wprowadzaniem ważnych reform przez wiele lat i wywoływało wrażenie niestabilności w polskim prawie finansowym oraz podatkowym.

W drugim dniu obrady prowadzono w ramach następujących paneli: prawo i postępowanie podatkowe (moderator prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic z Uniwersytetu Śląskiego), prawo finansowe samorządu terytorialnego (moderator prof. dr hab. Wiesława Miemieć z Uniwersytetu Wrocławskiego), prawo rynku finansowego (moderator dr hab. prof. UG Anna Jurkowska-Zeidler z Uniwersytetu Gdańskiego), międzynarodowe prawo podatkowe (moderator dr hab. prof. UŁ Henryk Dzwonkowski z Uniwersytetu Łódzkiego). W ramach wyżej wymienionych paneli zaprezentowano łącznie 18 referatów.

W pierwszym panelu prof. zw. dr hab. Andrzej Gomułowicz (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) wygłosił referat pt. *Ekonomiczne a etyczne granice opodatkowania – rodowód problemu*, podkreślając konieczność dokonania zmian w prawie podatkowym zapewniających równowagę pomiędzy *salus publicae* a *salus civium* oraz nakładanie obowiązków podatkowych z poszanowaniem wolności i praw ekonomicznych, przy odpowiednim zachowaniu ustrojowych, ekonomicznych oraz psychologicznych granic opodatkowania. Następnie dr hab. prof. UŁ Adam Mariański (Uniwersytet Łódzki) w referacie pt. *Zasada in dubio pro tributario w orzecznictwie NSA oraz Trybunału Konstytucyjnego* podkreślił, że niniejsza zasada realizuje standardy demokratycznego państwa prawa, które mają szczególne znaczenie w odniesieniu do norm o charakterze ingerencyjnym. Oceniał, że ustanowienie zasady *in dubio pro tributario* w prawie pozytywnym powinno być jednak poprzedzone dyskusją nad jej postacią i zakresem. W kolejnym referacie pt. *Prawo podatnika do sądu – aspekt przedmiotowy*, dr Artur Mudrecki (Akademia L. Koźmińskiego w Warszawie) dowodził, że prawo to jest cechą demokratycznego państwa prawnego i powinno być szeroko interpretowane. Negatywnie ocenił planowane ograniczenie kognicji sądów administracyjnych w zakresie spraw dotyczących indywidualnych interpretacji podatkowych, które umożliwiają podatnikowi uzyskanie pewności co do stosowania określonego przepisu prawa. Dr Hanna Filipczyk (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu) w referacie pt. *Ingerencyjny charakter prawa podatkowego – jedna teza, dwie interpretacje*, wskazała na pozorną oczywistość i jednoznaczność tezy o ingerencyjnym charakterze norm prawa podatkowego, która stanowi *opinio communis* polskiej doktryny prawa podatkowego. Wskazała na różnice w sposobach rozpoznania relacji między własnością a podatkiem i wynikające z tego ważne konsekwencje teoretyczne i praktyczne. W referacie pt. *Zasada pewności prawa podatkowego w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, dr Katarzyna Kopyściańska (Uniwersytet Wrocławski) zauważyła, że do przestrzegania wypracowanych przez doktrynę i orzecznictwo zasad przyczynia się racjonalizacja procedur prawodawczych (racjonalizacja systemu). W konkluzji stwierdziła, że zasady pewności prawa podatkowego nie można utożsamiać z absolutną ochroną interesów podatnika i przeciwstawiać interesom podmiotów prawa publicznego.

W panelu dotyczącym prawa finansowego samorządu terytorialnego, prof. zw. dr hab. Andrzej Borodo (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu) w referacie pt. *Znaczenie prawne uchwały budżetowej*, ocenił treść i strukturę

uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, jej zakres oraz spełniane funkcje, a także rodzaje sankcji w przypadku naruszenia jej postanowień. Następnie dr Rafał Kowalczyk (Uniwersytet Wrocławski) w referacie pt. *Proces maksymalizacji dochodów z opłat samorządowych* przedstawił problem „wydajności dochodowej” opłat samorządowych oraz ich miejsce wśród innych dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego. Oceniał pojawiające się w praktyce próby poszukiwania nowych albo maksymalizowania istniejących źródeł samorządowych dochodów własnych, podkreślając jednak konieczność wyważenia interesów podmiotu publicznego oraz podmiotów zobowiązanych. Mgr Kamil Dybiec (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) w referacie pt. *Oplata za wjazd do śródmieścia – postulat wprowadzenia do polskiego prawa finansowego nowej opłaty lokalnej* uznał, że wprowadzenie tej opłaty powinna poprzedzać wnikliwa analiza jej formy, która byłaby spójna z wymogami polskiego prawa finansowego i akceptowana przez społeczności lokalne. W następnym referacie pt. *Dochody podatkowe gmin hiszpańskich – analiza finansowa i prawna*, dr Jarosław Marczak (Uniwersytet Łódzki) dokonał analizy ewolucji systemu podatkowego w Hiszpanii od „stylu latynowskiego” do „europejskiego”. Oceniał, że system dochodów gmin w Hiszpanii jest stabilny w aspekcie prawnym i gwarantuje szeroki zakres autonomii podatkowej gmin. W referacie pt. *Ograniczenie władztwa podatkowego gmin związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej*, dr Rafał Dowgier (Uniwersytet w Białymstoku) analizował konsekwencje przystąpienia Polski do struktur UE oraz proces realizacji zobowiązań wynikających z prawa pierwotnego i wtórnego UE mających wpływ na zakres władztwa podatkowego wykonywanego przez gminy.

W ramach panelu dotyczącego prawa rynku finansowego przedstawiono 4 referaty. W pierwszym, pt. *Zmiany prawne w organizacji i funkcjonowaniu spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w okresie dwudziestu pięciu lat od transformacji ustrojowej*, dr Iwona Ciepela (Uniwersytet Śląski w Katowicach) przedstawiła wieloaspektowy dynamiczny rozwój tych podmiotów oraz świadczonych przez nie usług finansowych. Następnie dr Piotr Stanisławiszyn (Uniwersytet Opolski), w referacie pt. *Unia Bankowa – blaski i cienie nowego mechanizmu rynku finansowego*, wskazał na bezprecedensowy charakter działań polegających na opracowaniu założeń i wdrożeniu mechanizmów Unii Bankowej w całej UE. Krytycznie ocenił funkcjonowanie mechanizmu Unii Bankowej w zakresie centralizacji, roli i zakresu współpracy narodowych organów nadzorczych oraz form ich współpracy w państwach ze strefy wspólnej waluty euro

i w państwach spoza tej strefy. Dr hab. prof. UAM Tomasz Nieborak (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu) w referacie pt. *Przedawnienie odpowiedzialności administracyjnej podmiotu nadzorowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego – synteza problemu* uznał, że konieczna jest rewizja dotychczasowych regulacji i wprowadzenie ogólnych rozwiązań prawa administracyjnego dotyczących ustalenia terminu przedawnienia sankcji administracyjnych. Sprzyjać to powinno większej stabilizacji obrotu na rynku finansowym. Następnie dr hab. Witold Srokosz (Uniwersytet Wrocławski) przedstawił referat pt. *Prawo a rozwój elektronicznych środków płatniczych w XXI wieku*, w którym wskazał na rozwój Internetu i zmiany społeczne implikujące rozwój elektronicznych form płatności. Otwiera to nowe obszary badań w sferze usług płatniczych.

W panelu dotyczącym międzynarodowego prawa podatkowego przedstawiono również 4 referaty. Mgr Bartosz Kubista (Uniwersytet Śląski w Katowicach) w referacie pt. *Rewizja umów o unikaniu podwójnego opodatkowania jako instrument uszczelniania systemu podatkowego* pozytywnie ocenił działania zmierzające do rewizji takich umów, polegające na renegocjacji ich postanowień. Z kolei dr hab. Dominik Gajewski (Szkola Główna Handlowa w Warszawie), w referacie pt. *Kilka refleksji na temat międzynarodowego holdingowego prawa podatkowego*, wskazał na wiele sposobów unikania opodatkowania holdingów międzynarodowych i potrzebę wprowadzenia w prawie unijnym rozwiązań podatkowych kompleksowo regulujących działalność transgraniczną holdingów. Dr Małgorzata Wróblewska (Uniwersytet Gdański) w referacie pt. *Zasada swobody przepływu towarów w kontekście regulacji dotyczących opodatkowania bezpośredniego* oceniła, że w kontekście podatków bezpośrednich, zasada swobody przepływu towarów ma ograniczony zasięg i dotyczy niezakłóconego obrotu towarowego. Następnie dr Ireneusz Mirek (Uniwersytet Łódzki) w referacie pt. *Rozbieżności między wersjami językowymi dyrektyw na przykładzie opodatkowania usług turystycznych*, analizując dorobek Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał, że nie ma w dyrektywach unijnych wyraźnych wymogów adresowanych do państw członkowskich wprowadzenia pojęcia „podróżny” w miejsce pojęcia „klient”. Obowiązujące w Polsce przepisy dotyczące opodatkowania usług biur podróży nie są zatem sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

W ostatnim dniu obrady prowadzono w ramach sesji plenarnej pt. *Prawo finansowe zabezpieczenia społecznego* (moderator dr hab. prof. UŚ Marek Zdebel z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach) i wygłoszono 3 referaty. W pierwszym pt. *Ubezpieczenia emerytalne w okresie ostatnich dwudziestu pięciu lat*

przeobrażeń w prawie finansowym, dr Tomasz Sowiński (Uniwersytet Gdański) przedstawił teoretyczne i praktyczne zagadnienia ubezpieczeń emerytalnych, zwłaszcza w kontekście reform i pseudoreform systemu. Podkreślał istniejące zagrożenia dla równowagi finansowej funduszy zabezpieczenia społecznego. Następnie dr hab. Jacek Wantoch-Rekowski (Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu) przedstawił referat pt. *Dezaktualizacja znaczenia Funduszu Rezerwy Demograficznej jako funduszu rezerwowego w systemie finansowym ubezpieczenia emerytalnego*. Uznał, że nie doceniano roli tego funduszu i dotychczas traktowano go w sposób instrumentalny. Dr Paweł Woroniecki (Uniwersytet Jagielloński) przedstawił referat pt. *Ustrój i działalność Narodowego Funduszu Zdrowia w ujęciu prawnofinansowym na tle wcześniejszych rozwiązań normatywnych*. Analizując ustrojową i finansowoprawną problematykę związaną z funkcjonowaniem Narodowego Funduszu Zdrowia i poprzedzających go kas chorych, wskazał na potrzebę zrównoważenia gospodarki finansowej NFZ.

Podsumowania poszczególnych sesji dokonali ich moderatorzy z udziałem koordynatora tej części obrad, którym była dr hab. prof. KAAFM Irena Czajka-Hliniak (Krakowska Akademia im. A. Frycza-Modrzewskiego).